עין משפט
נר מצוה

כא א מיי' פי"ב מהל' תרומות הל' כב :

ואינן מטמאין למתים ואינן נושאין נשים בין כשרות בין פסולות הגדילו התערובות ושחררו זה את זה נושאין נשים ראויות לכהונה ואינן מטמאין למתים ואם נטמאו אינן סופגין הארבעים ואינן אוכלין בתרומה ואם אכלו *אינן משלמין קרן וחומש ואינן חולקין על הגורן ומוכרין את התרומה והדמים שלהן ואינן חולקין בקדשי המקדש ואין נותנים להם קדשים ואין מוציאין שלהם מידיהם ופטורין מן הזרוע ומן הלחיים ומן הקיבה ובכורו יהא רועה עד שיסתאב ונותנין עליו חומרי כהנים וחומרי ישראלים:

גמ' מתו הכשרים וכו': אלא הנך משום דאיערוב להו הוו להו פסולין א"ר פפא אימא ומתו הודאין: לבני הכלה אחד חולץ וכו': *דוקא מיחלץ והדר יבומי אבל יבומי ברישא לא דקפגע ביבמה לשוק: כהנת שנתערב וכו': חלק אחד פשיטא אימא חלק כאחד תנן כמ"ד אין חולקין תרומה לעבד אא"כ רבו עמו דתניא *אין חולקין תרומה לעבד אא"כ רבו עמו דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר יכול שיאמר אם כהן אני תנו לי בשביל עצמי ואם עבד כהן אני תנו לי בשביל רבי במקומו של ר' יהודה היו מעלין מתרומה ליוחסין במקומו של ר' יוסי לא היו מעלין מתרומה ליוחסין תניא *אמר רבי אלעזר בר צדוק מימי לא העדתי אלא עדות אחד והעלו עבד לכהונה על פי העלו ס"ד (א) *השתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידן צדיקים עצמן לא כ"ש אלא אימא בקשו להעלות עבד לכהונה על פי חזא באתריה דר' יוסי ואזל ואסהיד באתריה דרבי יהודה ת"ר *עשרה אין חולקין להם תרומה בבית הגרנות ואלו הן חרש שוטה וקטן טומטום ואנדרוגינוס והעבד והאשה והערל והטמא ונושא אשה שאינה הוגנת לו וכולן משגרין להם לבתיהם חוץ מטמא ונושא אשה שאינה הוגנת לו בשלמא *חרש שוטה וקטן לאו בני דיעה נינהו טומטום ואנדרוגינוס נמי בריה

בין כשרות. משום עבד: בין פסולות. כגון שפחה משום כהן: הראויות לכהונה. ולא גרושה וחלוצה משום כהן: אין סופגין כו'. דכל חד אמר אנא לאו כהן אנא (והתראת ספק היא): אין משלמין. דכל חד אמר אנא כהן: ואין חולקין על הגורן. אין נותנין להם תרומה על הגורן שהמשוחרר ישראל הוא: ומוכרין את התרומה. תרומת תבואתן כשמפרישין אותה אין צריכין לתתה לכהן דכל חד אמר לכהן אייתי ראיה דלאו כהן אנא ושקול ומ"מ לאוכלה א"א אלא מוכרין אותה לכהנים והדמים שלהן: ה"ג ואין חולקין בקדשי המקדש. כגון עורות קדשים: ואין נותנין להם קדשים. להקריב: ואין מוציאין שלהן מידם. אם היו חייבין חטאת או אשם או עולה אין כופין אותם לתתן לאנשי משמר ולהיות עבודתם ועורם לאנשי משמר דכל חד אמר אנא כהן ותניא (ב"ק דף קט:) מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו כל שעה שירצה ואפילו במשמר שאינו שלו ת"ל ובא בכל אות נפשו ושרת ומנין שעבודתם ועורם שלו ת"ל ואיש את קדשיו לו יהיו ותערובות הללו הואיל והאחד מהן כהן אין ב"ד יכולין להוציא מידן בעל כרחם ולתתם לאנשי משמר אלא יקריבו קרבנותיהן ויחזרו להן הבשר והעור ויתנום לכל מי שירצו או הללו יעשו שליח כל כהן שירצו להקריב את קרבנם או ישהו את קרבנם עד שיתרצו הם לתתן לאנשי משמר: לשון אחר ועיקר ואין נותנים להם קדשים בבכור וחרמים קאמר ואין מוציאין את שלהם מידם דאמר אנא כהן וגבי חרמים נמי תנן (ערכין דף כח.) הכהנים אין מחרימין שהחרמים שלהן והדר אורי מאי קעביד בבכור שלו ירעה עד שיסתאב ולא יקריבנו תם דא"כ לא יאכל את בשרו שהמקריב יעכבנו וללשון ראשון קשה לי דאמרינן בהגוזל (ב"ק דף קי.) דהיכא דלא מצי עביד עבודה שליח נמי לא מצי משוי: **ובכורו ירעה עד שיסתאב**. אפי' בזמן הבית דהא לא מצי למכפינהו למיתן לכהנים לאקרובי ולאכול את בשרו ואינהו נמי לא מצו למיתביה לכהן ולהחזיר להן הבשר דבכור תם אינו נאכל אלא לכהנים דכתיב ביה ובשרם יהיה לך כחזה התנופה בבכורות פרק עד כמה (דף כח.) הילכך ירעה עד שיסתאב ומותר לשוחטו במדינה ויאכלוהו הם דבכור בעל מום אין בו משום זרות אלא משום גזל דמתנות כהונה והכא גזל ליכא דהמוציא מחבירו עליו הראיה: **חומרי ישראלים וחומרי כהנים**. מפרש בגמרא: **גמ'** (חלק א' ס"ד. חלק אחד משמע של כל אחד): **חלק כאחד**. אם באו שניהם על הגורן נותנים להם אבל בלא זה אין חולקין להם דקסבר אין חולקין תרומה לעבד אא"כ רבו עמו דלמא אתי לאסוקי ליוחסין דסברי כהן הוא: **אם כהן אני כו'**. אספק כהן וספק עבד קאי כי מתניתין: **היו מעלין מתרומה ליוחסין**. לאו מאכילתה אלא מחלוקה הלכך אין חולקין לו דלא ליתי לאסוקי ליוחסין: **בהמתן של צדיקים**. חמורו של רבי פנחס בן יאיר: **עשרה אין חולקין**. כולהו מפרש טעמא: **והאשה**. אשת כהן: **והערל**. כהן שמתו אחיו מחמת מילה: **שאינה הוגנת**. פסולה לכהונה: **משגרין להן לבתיהן**. ואוכלין וערל שאסור לאכול מאכיל לנשיו ועבדיו: **חוץ מטמא כו'**. לקמיה מפרש: **דלאו בני דיעה נינהו**. וזילותא דתרומה לחלק להן בגורן לעין כל:

ואינן מטמאין למתים. תימה לר"י דאמאי לא קתני נמי ואין סופגין את הארבעים כדקתני בסיפא ואי משום דתנן בסיפא לא חש לשנותו הא קתני ואין מטמאין למתים ואע"ג דתנא בסיפא: **ואם** אכלו אין משלמין קרן וחומש. נהי דאין משלמין מ"מ צריכין להפריש משום כפרה: **ואינן** חולקין על הגורן. ואפי' יבאו שניהם על הגורן ויתנו אם כהן אני תנו לי בשבילי ואם חברי כהן תנו לי בשבילו אפ"ה אין חולקין כיון דאין אוכלין דלמא אתי לידי תקלה: **ואין** מוציאין. פירש בקונטרס בל"א אם היו חייבין עולה או חטאת ואשם אין כופין אותם לתתם לאנשי משמר להיות עבודתם ועורם שלהם דכל חד אמר אנא כהן אנא וכהן (ב) יקריב בכל שעה שירצה ואפי' במשמר שאין שלו אלא או יקריבו להם קרבנות ויחזרו להם הבשר ויתנו לכל מי שירצו או אלו יעשו שליח כל כהן שירצו להקריב בקרבן והקשה על זה בקונט' דהא אמרינן בהגוזל קמא (ב"ק דף קי. ושם) דהיכא דלא מצי עביד עבודה שליח נמי לא מצי משוי ואר"י דאין זה קושיא דשאני הכא אם יבא אליהו ויאמר שהוא כהן היה ראוי לעבוד עבודה כמו חולה וזקן שנותן לאיזה משמר שירצה הואיל וע"י הדחק ראוי לעבודה כדמפרש בהגוזל (שם) וכן מצא ה"ר אלחנן בהדיא בירושלמי דקאמר היה זקן או חולה נותנה לכל משמר שירצה היה טמא ובעל מום נותנה לאותו משמר ומסיק דהתערובו' עבדינן להו כחולה וזקן דתנינן אין מוציאין שלהן מידיהם ועל לשון שני שפי' ואין נותנין להם קדשים בבכור וחרמים קאמר קשה לר"י מדתני בערכין (דף כח.) חרמי כהנים עד שלא באו ליד כהן הרי הם כהקדש משבאו ליד כהן הרי הן חולין לכל דבריהם א"כ איך מניחין אותם בידם ואמר ר"י שיתנו זה לזה ויתנו ביניהם: **חלק** אחד פשיטא. פי' פשיטא שאין להם אלא חלק אחד: **ואם** עבד כהן אני תנו לי בשביל רבי. הק' ה"ר אלחנן למ"ד לקמן אין חולקין תרומה לאשה משום גרושה ה"נ גבי עבד ניחוש שמא ישאל לאחר שנשתחרר העבד ואמר ר"י דאין לחוש לכך שלא יחזיק עצמו בעבד והא נמי לא חיישינן שמא ימכרנו רבו לישראל וישאל דכיון דמזונותיו על רבו לא יהא חוטא ולא לו אך קשה למסקינן בפ"ק דגיטין (דף יב. ושם) שיכול הרב לומר לעבד עשה עמי ואיני זנך ואמאי לא חיישינן שמא ישאל אז כיון שאין רבו מפרנסו ושמא הא לא שכיח*: **ס"ד** השתא בהמתן של צדיקים. נראה דל"ג ליה דלא שייך כך פירכא אלא במקום שהכניס עצמו ככשל באכילת איסור ואין להאריך כאן*: **ואלו** הן חש"ו. היינו דוקא בקטן שאינו יודע לישא כפיו דבסוף לולב הגזול (סוכה מב. ושם) תניא יודע לישא את כפיו חולקין לו תרומה ולקטן קאי התם (ג) קטן היודע לישא את כפיו עולה עם הגדולים אבל בפני עצמו עד שיביא ב' שערות כדאמר בפ"ג דמגילה (דף כד. ושם) לישא בקביעות עד שיתמלא זקנו*: **וכולן** משגרין לבתיהן. וא"ת ולמה משגרין לחרש ושוטה והלא לא ישמרוה בטהרה וי"ל שיש להן אפוטרופוס בבתיהן ומ"מ אין חולקין להם פן יבאו לחלק אפילו אין להם אפוטרופוס:

מסורת הש"ס

ס"א אין זה

[ע' תוספות כתובות לג: סד"ה זר שאכל]

[לעיל לה: לקמן ק:]

כתובות כח:[תוספ' פי"ב]

[שם ע"ש]

חולין ה.ו.ז. [כתובות כח: גיטין ז.]

[תוספ' סוף פ"י דתרומות]

[חגיגה כ: גיטין כג. ערכין כ: מנחות לג.]

כמ"ס אין זה

הגהות הב"ח

(א) גמ' העלו ס"ד (השתא וכו' לא כל שכן) תא"מ ונ"ב התוס' לא גרסי ליה : (ב) תוס' ד"ה ואין וכו' וכהן מקריב בכל שעה וכו' קרבנותיהן ויחזרו : (ג) ד"ה ואלו הן וכו' קאי התם הס"ד והשאר הוא גליון :

[עי' היטב תוס' כתובות כח. ד"ה ודלמא]

[ועי' היטב תוס' שבת יב: ד"ה רבי נתן ותוס' פסחים קו: ד"ה איסתלי ותוס' גיטין ז. ד"ה השתא ותוס' חולין ה: ד"ה צדיקים]

[כדאמר בחולין כד:]